

VIÐMERKINGAR

Um at spara

Heri Mohr

arnevndini er av teirri á skoðan, at tað er alt ov nógv, og vil tessvegna lækka upphæddina hjá landsstýrismanninum við 3.6 milliónum, og soleiðis kunnu 13.6 milliónur av teimu 117 milliónunum, sum ríkiskassin hevur játtað til serforsorgina í Føroyum, brúkast til okkurt annað, hvat tað so kann vera?

Ella: Av tí sum eftir er av blokkinum úr ríkiskassanum, ætlar gevarin, t.v.s. staturin, at 283.6 milliónir skulu brúkast til heilsuverkið, og av hesi upphædd eru umleið **223 milliónir** **ætlaðar okkara trimum sjúkrahúsum psyki-atriskadeild** víðroknað. Í uppskotinum til løgtingsfíggarlóg 2003 ætlar landsstýris-maðurin við fíggjarmálum, at 358.1 milliónir skulu brúkast til sjúkrahúsini, meðan meiri-

lutin í fíggjarnevndini er av teirri áskoðan, at 347.2 milliónir er nóg mikið. Av hesi upphædd rindar **ríkiskassin** sum sagt umleið **223 milliónir** og **landskassin** so statt munin, nevniliga umleið **124 milliónir** ella 99 milliónir minni enn tað, ið ríkiskassin letur til sama málsøkið. Blokkstuðulin til sjúkrahúsverkið hevur støði í býtinum: sjúkrahúsini 50% landið og 50% staturin, meðan psyki-atriskadeild (statssjúkrahúsið) verður goldið 100% av statinum.

Í uppskotinum til løgtingsfíggarlóg 2003 hevur landsstýrismaðurin við fíggjarmálum mælt til, at fíggar-, fiski-, vinnu-, menta-, olju-, familju- og heilsu-., almanna- og løgmálaráðið fáa 97 milliónir at ráða yvir, meðan meirilutin í fíggjarnevndini er samd um, at her má sparast við ikki minni enn 1 millión, ella við einum prosent! Í fjørð játtaði løgtingið 86.6 milliónir til somu ráð (sum tá høvdu heitið stýri) men nú skal løgtingið ætlandi játtað ráðunum (stýrunum) 11% meira enn í fjør.

Í meira enn ein hálva øld hevur løgtingið játtað pening til Mentanargrunnin, sum varð stovnaður við løgtingslóg seinast broytt í

Gávi satt at orð Grundtvigs: »På det jævne, pø det jævne, ikke i det himmelblå« aftur fingi ljóð í Føroyum, og at vit ongantið fara at gloyma at ynskja hvør øðrum gleðilig jólo

frá at reka garðin í partafelagi, so livandi galið er tað.

í fíggjarlógini, eftir at njóta gott av lágum partafelagskatti. Her er tað bara so, at størsti parturin av vinnuliga landbúnaðinum ikki fær hendan ágóðan av tí at festibóndir eru avskornir

Lýsingar	
Freistir:	Tekstlýsingar Størri lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10
Hósdagsblaðið	Mán. kl. 15
Fríggjadagsblaðið	Týs. kl. 15
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10
	Hós. kl. 15
	Hós. kl. 12
	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettú freistir. Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.

DAGSINS MEINING

Fleiri ódámligir jólapakkar frá samgonguni

Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin, Miðflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin halda fram at senda Føroya fólki fleiri ódámligar og asosialar jólapakkar:

- **Færri pengar í samband við barsilsorlov!**
- **Endurgjaldið fyri barnapening skal burtur!**
- **Mjólkin skal gerast dýrari!**
- **Minstualøn fiskimanna skal skerjast!**
- **Dagpeningaskipanin skal ikki gjalda fyrsta sjúkradagin!**
- **Játtanin til fólkapensjón skal lækkast!**

Harafurtur sendir Miðflokkurin – flokkurin við trivnaðar- og familjumálum ovast á breddanum – aftur í ár sínisveik heim av Deild 1. Ikki bara á jólum. Nei, í 17 dagar, hóast jólahøgtiðin er tann tyngsta fyri tey sinnisveiku!

Orðaskiftið á tingi týsdagin avdúkaði einaferð afturat, at tann sosiala tilvitanin hjá samgonguni er á einum ógvuliga lágum stigi. Ikki ein samgongulimur – heldur ikki tjóðveldiskvinnurnar – setti eina atfinningarsama viðmerking til uppskotið hjá Bjarna Djurholm og Vinnumálaráðnum at broyta barnsburðarskipanina.

Skipanin skal broytast, hóast hon bara hevur virkað í eitt ár, tí summar kvinnur fáa meira útgoldið í barnsburðartiðini, enn tær vanliga forvinna. Orsøkin er, at eitt seks mánaðarskeið verður brúkt sum útrokningargrundarlag. Tað merkir, at hevur ein kvinna t.d. fingið fritíðarløn og kanska nógva yvirtíð útgoldið í einum tíðarskeiðið, so ávirkar tað útgjaldið í barnsburðarfarloyvistíðini uppeftir, og tað má ikki henda!

Men broytingin fær serliga avleiðingar fyri tey tímaløntu. Í orðaskiftinum nevndi tingmaðurin Marius Dam, sum sjálvandi veit tað frá leknavarvi sínum, at flakakvinnur hava ofta sjúkradagar, meðan tær eru við barn. Hetta hevur ta avleiðing, at tær tíðarskeiðinum, sum liggur til grund fyri útrokningunum, hava eina lægri inntøku enn vannligt. Og tað merkir, at tey fáa minni í barnsburðartiðini, tá tey annars hava brúk fyri hvørjum oyra. V.ø.o. merkir eisini hetta uppskotið hjá borgarliga yvirkulandsstýrinum, at tað “vendir tann tunga endan niðureftir”.

Tað er lítil uggi í viðmerkingunum til uppskotið at leggja dent á, at barnsburðarfarloyvi skal leingjast upp í 52 vikur – tó uttan peningaligt endurgjald – tá útgjaldið verður minni hjá teimum tímaløntu barnakvinnunum, sum frammanundan forvinna minst, og sum hava mest brúk fyri einum sømiligum útgjaldi. Men hvat, tjóðveldiskvinnurnar forvinna jú meiri enn 30.000 kr. um mánaði, so hví skulu “bekymra” seg um henda spurningin? Aftur eitt dømi um ein asosialan jólapakka frá landsstýrinum.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Fíggjarleiðari: Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

Blaðfólk:

Áki Berttholzen aki@sosialurin.fo

Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo

Edvard Jensen edvard@sosialurin.fo

Heri á Røggi heri@sosialurin.fo

Ingrid Bjarnastein ingrid@sosialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo

Solby Eliassen solby@sosialurin.fo

Jón Brian Hvidtfeldt

jonbrian@sosialurin.fo

Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo

Ingi Rasmussen ingi@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

VIÐMERKINGAR

Tit røra hvørki Skansan ella Tinganes

Jógvan Arge *býráðslimur fyri Tjóðveldisflokkin*

og bilar bendir á, at fóturin

verður ov stórur til skógvin.

Mær líkar ikki, at meiri

dynamitt verður brúkt til at

sprongja burtur av Skansanum, og mær líkar als

ikkí, at menn fara at nálgast

upp at sjálvum Tinganesi

við dynamitti og perlum.

Skansin og Tinganes eru

gívnar fortreytir í Tórshavnar Havn, og tað eiga

bæði teknikarar og politikarar at virða. Í mínum

hjarta eru tey bæði at meta

sum hálgiðómur fyri býin.

Málið um, hvussu um-

støðurnar verða, nú ein stór

"Norrøna" metsum dagliga

og ein stórur "Smyril" fleiri

ferðir dagliga skula inn í

Tórshavnar Havn, hevur

ikkí fingið ta viðgerð, sum

eitt so stórt álvarsmál eigur

at fáa í einum býráð.

Fyri mær at visa seg

hevur havnarnevndin mest-

sum ligið omaná hesum

málinum. Onkur slintra er

stundum tveitt fyri teknisku

nevnd og onkur onnur fyri

byggi- og býarskipanar-

nevndina, men ongantið

hevur borið býráðnum sum

heild til at fingið eitt samla-

að tilmæli og enn minni

eina samlaða frágreiðing.

Skal ikki siga, at ikki

onkur alibifundur er hildin

til tess at halda ringasta á-

ganginum frá hurðini, men

tað hevur ikki verið í kom-

pententum organum.

Vit hava frætt, at menn

hava verið til siglingar-

royndir í einum model-

brunni í Keypmannahavn

og til ferðslusimulering í

Hørsholm. Slíkar royndir

kenna seg ótryggar við

alt eftir, hvat tú føðrar tólini

við.

Vit hava skilt, at tær

royndir, sum hava verið

gjørðar at byggja saman við

Smyril Line, Strandferðslu-

og landinum, eru allar

dotnar fyri bakka.

Og vit eru í hesum døg-

um vitni til, at myndugleik-

ar og stovnar hvør eftir ann-

an standa fram og siga, at

hetta er ikki nóg gott, sum

gjørt verður í Tórshavnar

Havn, nú so stórar ferjur

skula slika upp á Havnina.

Undir slíkum umstøðum

er tað ikki meir enn rimu-
ligt, at býráðslimir, sum
kenna seg ótryggar við
ætlanirnar, gera vart við seg
og vilja hava eina djúp-
tøkna frágreiðing og við-
gerð í sjálvum býráðnum.

Vit skula vónandi fram-
vegis liva og virka væl í
Havn - eisini eftir at tey
stóru skipini eru komin.

Og vit noyðast at leggja

nógv meiri dent á plan-

legging av havnarbygging

aðrastaðni í kommununi,

enn júst inni í tronganum

kring vágirnar í Havn.

Kaldbaksfjørður og

Kollafjørður eru væl ikki

bara til pynt.

óðum verki sláa skorðurnar undan. Áður enn pilka verður við skorðurnar má ein politikkur leggjast, má setast og spurningar svarast. Hvørji mál seta vit okkum, hvat viðføra hesi mál og vilja vit gjalda kostnaðin av at røkka hesum málum.

Tá landsstýrismaðurin í landbúnaðarmálum legði uppskot um skuldasanering fyri tingið var sagt at løgtingið einki vildi gera við landbúnaðin fyrenn ein framtíðarætlan fyri landbúnaðin var lögð fyri tingið soleiðis at tinglimir greitt sýggja hvat ætlanin er fyri framtíðina. Men tá hetta var gjørt kundi táverðandi samgonga ikki taka undir við ætlanini, og nú tekur løgtingsins fíggjarnevnd í óðum verikum og sker niður uppá stuðulin uttan mál ella mið og imótið ráðgeving frá landsstýrismanninum. Halda politikararnir at tað er alneyðugt at skera tann, í mun til grannar okkara litla stuðulin landbúnaðurin fær niður, er neyðugt áðrenn hetta verður gjørt at fáa støðuna hjá hesi niðurlpindu vinnu til viðgerðar. Tá tað er frá hondini kunnu vit taka stuðulskipanirnar upp til viðgerðar..